

Par profesionālās izglītības finansējumu, atbalstu

06.11.2023.

Finansējums piešķirts ~ 95% apmērā,
kura apmērs aprēķināts pēc 2007. gada datiem

Darbi jāveic, mācības jānodrošina, rēķini jāapmaksā
100% apmērā

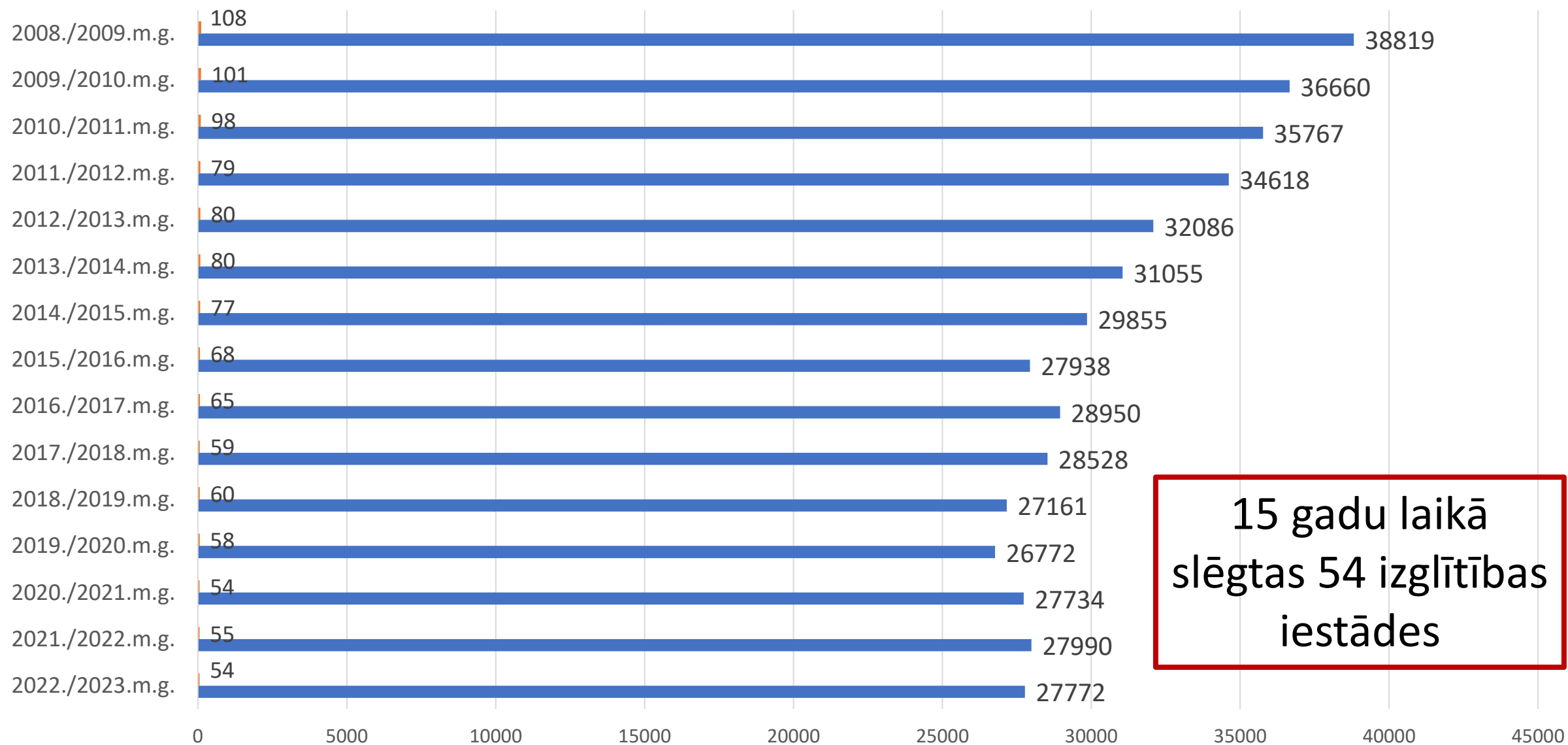
Pārmaiņas profesionālajā izglītībā:

- sakārtots profesionālās izglītības iestāžu tīkls;
- veiktas investīcijas infrastruktūras modernizācijai, materiālās un tehniskās bāzes uzlabošanai (ERAF);
- modernizēts mācību saturs, tiek īstenotas modulārās izglītības programmas;
- izveidotas jaunas sadarbības formas ar sociālajiem partneriem un privāto sektoru;
- izstrādāta nozares kvalifikācijas struktūra, profesiju standarti un profesionālās kvalifikācijas prasības (ESF);

Pārmaiņas profesionālajā izglītībā:

- uzsākta profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura izstrāde, modulāro izglītības programmu izstrāde – ļauj iegūt valsts atzītu izglītības dokumentu par izglītības programmas zemāka līmeņa profesionālās kvalifikācijas vai profesionālās kvalifikācijas daļas apguvi;
- tiek īstenotas darba vidē balstītas programmas;
- izglītības turpināšana vēlākos mācību posmos - profesionālās kvalifikācijas iegūšana neierobežotā laikā;
- augsts nozaru pieprasījums pēc kvalificētiem speciālistiem;
- kompetenču apguve vienas profesijas specializācijās un saistītajās profesijās;

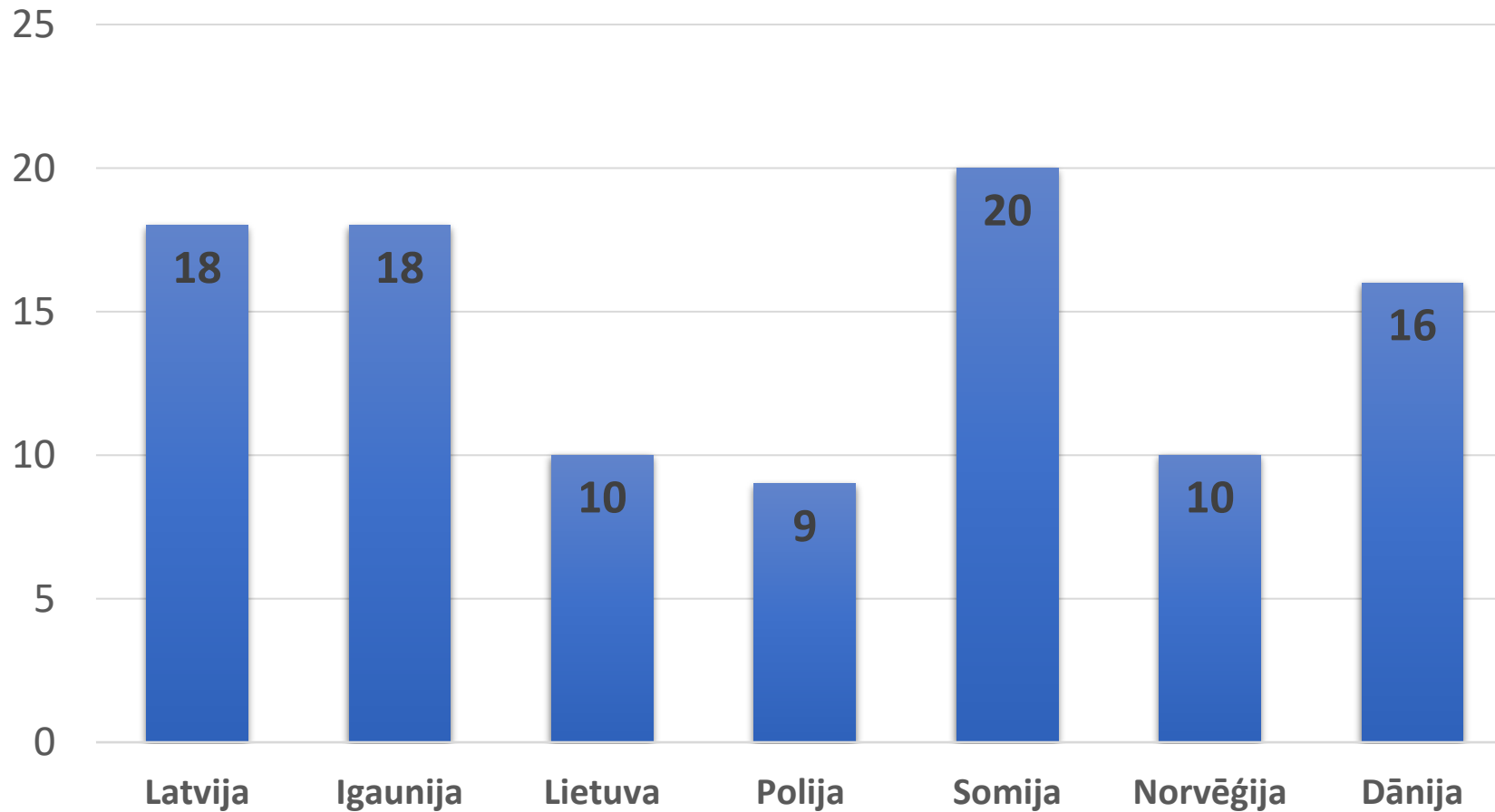
Profesionālo izglītības programmu izglītojamo un izglītības iestāžu skaits

Izglītojamo un skolotāju proporcija

OECD 2021

Profesionālā izglītība

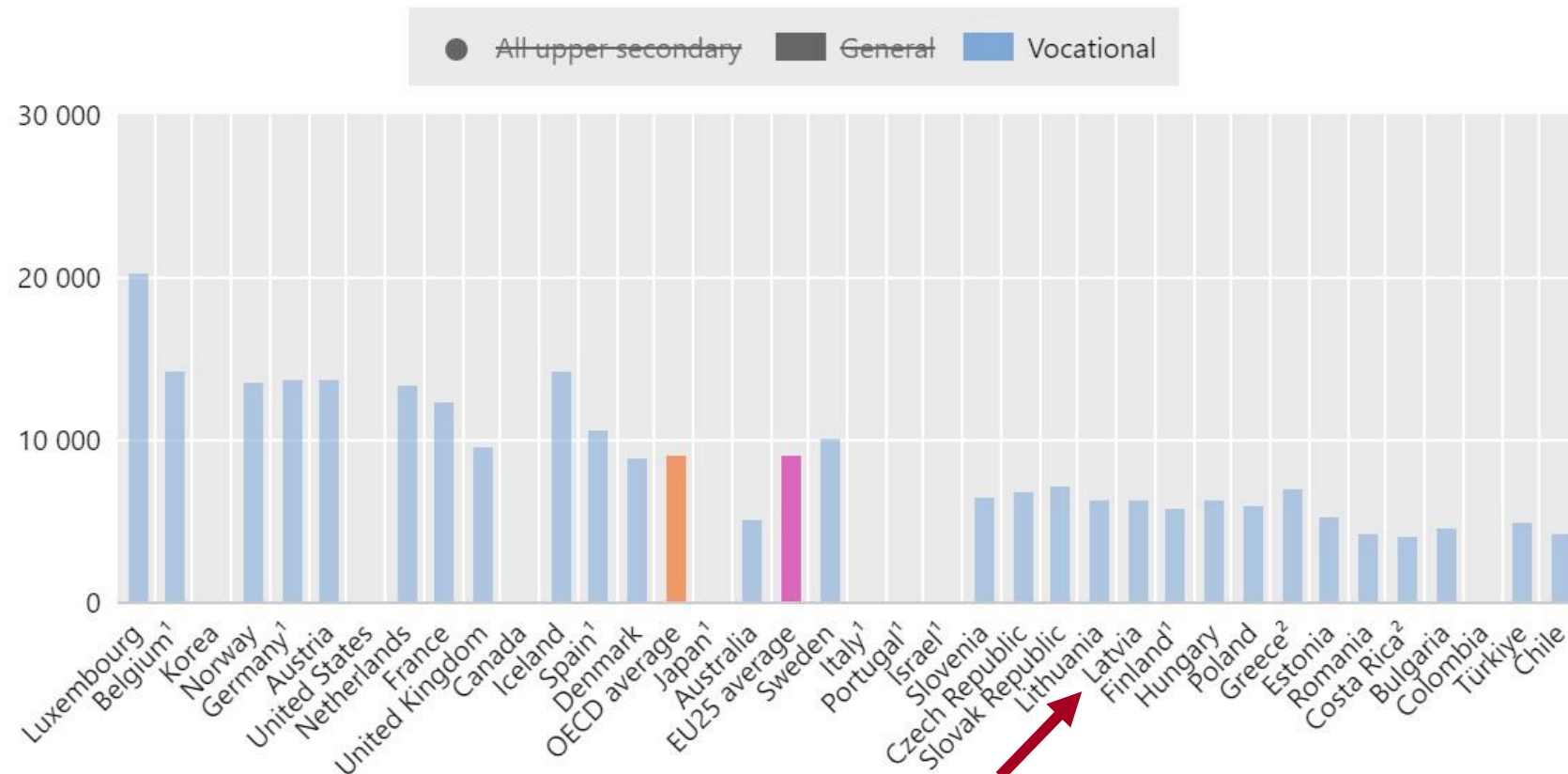

Avots: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b35a14e5-en/1/3/5/2/index.html?itemId=/content/publication/b35a14e5-en&_csp_9689b83a12cab1f95b32a46f4225d1a5&itemIGO=oe&itemContentType=book

Izdevumi uz vienu izglītojamo profesionālajā izglītībā OECD 2023

Figure C1.3. Expenditure on staff per full-time equivalent student in upper secondary education, by programme orientation (2020)

In equivalent USD converted using PPPs for GDP

Profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksas ietekmē arī tautsaimniecības rādītāju izmaiņas:

- nekustamā īpašuma nodokļa likmes;
- energoresursu cenas, t.sk. elektroenerģijas, siltumenerģijas tarifi u.c.;
- patēriņa cenu pārmaiņu (inflācijas) rādītājs;
- jaunizveidotās infrastruktūras uzturēšanas izmaksas u.c.

Problēmas, ko risina iestāžu vadītāji:

- Datu korektums par izglītības iestāžu budžetu – ar vai bez ieņēmumiem no saimnieciskās darbības;
- Cenrāžu saskaņošanas procedūra, kas ir sarežģīta, ilglaicīga;
- Modulāro izglītības programmu finansējums nav pietiekams materiāli tehniskajai bāzei;
- Lielāku ieguldījumu veikšanai nevar veidot uzkrājumu fondu;
- Līzingā tiek iegādātas iekārtas, tehnika;
- Nevar panākt atšķirīgu finansēšanas sistēmu ņemot vērā infrastruktūras specifiku, jo ir kultūrvēstures objekti, specifiska infrastruktūras izmantošana programmu īstenošanā;
- Jānodrošina infrastruktūras faktiskās izmaksas, īpaši, ieguldījumi mācību procesā neizmantojamai infrastruktūrai, kuru NĪA nepieņem;

Konceptuālais ziņojums

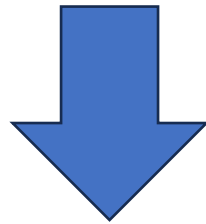
“Par profesionālās izglītības programmu finansēšanu”

- Ziņojums tika atbalstīts 2022.gada 15.februāra Ministru kabineta sēdē. Tajā sniegti priekšlikumi profesionālās izglītības programmu finansēšanas pilnveidei, lai nodrošinātu profesionālās izglītības programmu pilnvērtīgai īstenošanai nepieciešamo finansējumu, izvērtējot izglītības programmu izmaksu atbilstību faktiskajām izmaksām un aktualizējot tās;
- MK rīkojuma 2. punktā norādīts, ka sniegto priekšlikumu īstenošanai ir nepieciešams papildu finansējums un šis jautājums skatāms MK likumprojekta “Par valsts budžetu 2023. gadam” un likumprojekta “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025. gadam” sagatavošanas procesā;
- saskaņā ar MK lēmumu prioritāro pasākumu pieteikums netika atbalstīts (MK 2023. gada 26. septembra sēdes protokols Nr.47., 43. .§).
- PINTSA 2022.gada 8.jūnija sēdē IZM prezentēja šādu laika grafiku:

Atbilstoši Izglītības likuma 60.pantam **izglītības iestādes dibinātājam ir jānodrošina Ministru kabineta noteikto izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo, izglītības iestāžu uzturēšanas un saimnieciskos izdevumus, t.sk. saimnieciskā personāla darba algas, kā arī ar starptautisko sadarbību saistītos izdevumus un izglītojamo uzturēšanas izdevumus izglītības iestādē.**

Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027.gadam noteiktais mērķis paredz **palielināt izglītojamo skaita proporciju profesionālās vidējās izglītības pakāpē līdz 50%**, vienlaikus profesionālās izglītības programmu īstenošanai 2021.gadā, **IZM padotībā esošajām profesionālās izglītības iestādēm un IZM līgumiestādēm, netiek nodrošināts MK noteikumos Nr.655 noteiktais izmaksu minimums.**

**Netiek ievērots Izglītības likums.
Nav iespējams sasniegt NAP definētos mērķus.**

«Jaunie» aprēķini veikti 2015.gadā. Izmaksas jāaktualizē.

Finansējums joprojām tiek piešķirts pēc 2007.gada aprēķiniem.

Izglītības programmu grupas "Vadība un administrēšana" normējamās izmaksas uz vienu izglītojamo gadā, EUR

Normējamās izmaksas	Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 655 2.pielikumu (EUR)	Jaunais aprēķins (EUR)
1. Komandējumu un darba braucienu izmaksas	4,27	5,41
2. Pakalpojumu izmaksas	160,72	258,25
2.1. sakaru pakalpojumu izmaksas	25,35	17,30
2.1.1. tālruņa pakalpojumu izmaksas	12,09	6,20
2.1.2. interneta pieslēguma izmaksas	3,09	8,05
2.1.3. pasta un citu sakaru pakalpojumu izmaksas	10,17	3,05
2.2. nekustamā īpašuma nodoklis	3,56	4,20
2.3. remonta izmaksas/remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi	87,97	117,46
2.4. tehniskās apkopes izmaksas	37,66	47,72
2.5. transporta izmaksas	-	19,00
2.6. informācijas sistēmas uzturēšanas izmaksas	-	30,00
2.7. administratīvā darba nodrošināšanas izmaksas	3,09	12,57
2.8. citu pakalpojumu izmaksas	3,09	10,00
3. Energoresursu, ūdens, inventāra, mācību līdzekļu, materiālu un kancelejas preču izmaksas	172,77	250,48
3.1. patērētās elektroenerģijas izmaksas	22,36	47,59
3.2. apkures izmaksas	84,48	84,48
3.3. ūdensapgādes izmaksas	13,45	13,45
3.4. kanalizācijas izmaksas	8,09	12,96
3.5. inventāra, mācību līdzekļu, materiālu, grāmatu, žurnālu un kancelejas preču izmaksas	44,39	92,00
4. Iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas uz vienu izglītojamo	87,39	110,72
Kopā	425,15	624,86

«Jaunie» aprēķini veikti 2015.gadā. Izmaksas jāaktualizē. Finansējums joprojām tiek piešķirts pēc 2007.gada aprēķiniem.

Dienesta viesnīcā dzīvojošo izglītojamo uzturēšanas izmaksas uz vienu izglītojamo gadā, EUR

Dienesta viesnīca	Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 655 1.pielikumu (EUR)	Jaunais aprēķins (EUR)
2. Pakalpojumu izmaksas uz vienu dienesta viesnīcā dzīvojošo izglītojamo (gadā)	135,10	175,07
2.1. nekustamā īpašuma nodoklis	3,00	4,20
2.2. remonta izmaksas/remontdarbi un iestāžu uzturēšanas pakalpojumi	92,50	120,70
2.3. tehniskās apkopes izmaksas	39,60	50,17
3. Energoresursu, ūdens, inventāra, mācību līdzekļu, materiālu un kancelejas preču izmaksas	147,13	176,62
3.1. patērētās elektroenerģijas izmaksas	15,41	34,34
3.2. apkures izmaksas	88,83	88,83
3.3. ūdensapgādes izmaksas	13,45	13,45
3.4. kanalizācijas izmaksas	8,09	12,96
3.5. inventāra iegāde	21,34	27,04
Kopā	282,23	351,69

Valsts kontroles konstatētais par finansējumu:

- IZM vairāk nekā 10 gadus nav nodrošinājusi tā normatīvā akta aktualizāciju, kas nosaka profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo;
- Paļaušanās lielākoties uz Eiropas savienības struktūrfondu finansējumu;
- Nav pieejama informācija par to, kas ir iekļauts izglītības programmu grupu izmaksu koeficientos un normējamās izmaksās;
- IZM ilgstoši nav nodrošinājusi finansējumu kvalifikācijas prakšu organizēšanai, kas paredzēts tādu izdevumu segšanai kā izglītojamā transporta izdevumiem, darba apģērba, individuālo aizsardzības līdzekļu, nepieciešamo materiālu iegādei u.c., kas 2019. gadā veido kopā 3 717 962 euro;
- Izglītības iestāžu mācību procesa nodrošināšanā nevajadzīgajiem īpašumiem, kas 31.12.2019. izlasē iekļautajās izglītības iestādēs veido 577,45 ha lielu zemes platību un 42 745,5 m² lielu būvju platību, kas atsevišķām izglītības iestādēm ir vairāk nekā 50 % no kopējā īpašuma platības.

Avots: Valsts kontroles revīzijas ziņojums Profesionālā vidējā izglītība – vai kļuvusi pievilcīgāka un sagatavo valstī pieprasītus speciālistus?, 2020.g.

29442-MCLTkU40QOCam1C_rCnUhhWDOVZ5PuJC.pdf

EKONOMIKAS MINISTRIJAS 2022.GADA INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS «PAR DARBA TIRGUS VIDĒJA UN ILGTERMIŅA PROGNOZĒM» līdz 2040.gadam

Gan vidējā, gan ilgtermiņā turpinās samazināties vidējās kvalifikācijas darbaspēka piedāvājums. **Būtiskākais samazinājums sagaidāms starp iedzīvotājiem ar arodizglītību un profesionālo vidējo izglītību – līdz 2030. gadam darbaspēka piedāvājums samazināsies par aptuveni 21% jeb 53,6 tūkst., salīdzinot ar 2021. gadu, bet līdz 2040. gadam gandrīz par 86 tūkst. jeb 34%.**

Nepietiekams darbaspēka piedāvājums ar profesionālo izglītību sagaidāms gandrīz visās izglītības tematiskajās grupās. Būtiskākais iztrūkums sagaidāms inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības tematiskajās grupās – galvenokārt tādās jomas kā būvniecība un civilā celtniecība, mehānika un metālapstrāde, mašīnzinības, kā arī kokapstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana. Inženierzinātņu, ražošanas un būvniecības vidējās kvalifikācijas speciālistu iztrūkums līdz 2030. gadam varētu pieaugt līdz aptuveni 43 tūkst. speciālistu.

Priekšlikums:

- **Paaugstināt profesionālās izglītības prestižu;**
- **Atbalstīt izglītības iestāžu vadītājus,** mazinot pienākumus saimnieciskās darbības veikšanai, lai iegūtu iztrūkstošo finansējumu;
- **2024.gada valsts budžetā paredzēt finansējumu 6,5 milj.eiro** - bāzes finansējuma palielināšanai profesionālās izglītības programmu īstenošanai;
- **Steidzami pārskatīt MK not.nr.655,** īpaši paredzot, ka:
 - aktualizēt programmu īstenošanas izmaksas atbilstoši reālajām izmaksām;
 - katru gadu tiek palielināts finansējums, ņemot vērā inflācijas rādītājus;
 - pārskatīt programmu koeficientus;
 - iekļauts finansējums veselības apdrošināšanas polisēm.
- **Steidzami īstenot 2020. gada Valsts kontroles ziņojuma ieteikumus** «Profesionālā vidējā izglītība – vai kļuvusi pievilcīgāka un sagatavo valstī pieprasītus speciālistus?»

Paldies par uzmanību!
Pa vienam mēs lūdzam, kopā panākam!

